

בש"פ 3276/18 - סיף אל דין עבד אל נבי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3276/18

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקש: סיף אל דין עבד אל נבי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט ר' וינוגרד) מיום 22.4.2018 ב-מ"ת 47289-08-16

בשם המבקש: עו"ד נאיל זחאלקה

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' וינוגרד) במ"ת 47289-08-16 מיום 22.04.2018, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 11.4.2018, שם קבע בית המשפט כי בקשתו של העורר, השוהה במעצר בית, לעיון חוזר בתנאי שחרורו תיקבע לדיון ביום 4.7.2018.

זו הפעם השנייה שבה מגיש העורר ערר לבית משפט זה על החלטת בית המשפט המחוזי בבקשתו לעיון חוזר

בתנאי שחרורו. הערר הקודם הוגש לבית משפט זה על החלטה מיום 6.11.2017, במסגרתה קיבל בית המשפט המחוזי באופן חלקי את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטות קודמות בעניינו. ערר שהוגש נדחה על ידי בית משפט זה, בהחלטה מיום 10.12.2017 (השופטת י' וילנר; בש"פ 9434/17).

הרקע לערר

2. נגד העורר הוגש ביום 19.8.2016 כתב אישום שתוקן ביום 10.10.2016 (בש"פ 47283-08-16). כתב האישום המתוקן מייחס לעורר עבירות של מגע עם סוכן חוץ (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005. על פי האמור בכתב האישום, העורר עוסק במכירות בגדי נשים ובבעלותו חנות בגדים במזרח ירושלים ובאיסטנבול שבטורקיה. במהלך חודש ינואר 2016 ובמספר הזדמנויות לאחר מכן עד למועד מעצרו, בעודו שוהה בטורקיה, נפגש העורר עם פעיל חמאס וקיבל ממנו סכומי כסף המצטברים לכדי כ-25,000 דולר על מנת שיעבירם למשפחות אנשי חמאס בישראל. העורר הכניס את הכספים על גופו לישראל, והעבירם למשפחות אנשי חמאס בהתאם להוראות שקיבל.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטה מיום 7.9.2016 קבע בית המשפט המחוזי (כבוד השופט ב' גרינברגר) כי קיימות ראיות לכאורה באשר לעבירות המיוחסות לעורר וכן כי קיימת מסוכנות סטוטוטורית בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק). עם זאת, סבר בית המשפט כי ניתן לשקול בעניינו של העורר חלופת מעצר הולמת ותנאים מגבילים הכוללים עיכוב יציאה מהארץ, אשר תמנע מהמשיב את האפשרות להמשיך בביצוע פעולות מן הסוג המיוחס לו בכתב האישום. משכך, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר בעניינו של העורר. לאחר קבלת התסקיר, ועל אף ששירות המבחן נמנע מליתן המלצה חיובית לשחרורו של העורר לחלופת מעצר, הורה בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 10.10.2016 על שחרורו של העורר למעצר בית מלא בפיקוח בני משפחתו שהוצעו כמפקחים. המשיבה מצידה ביקשה לעכב את שחרורו של העורר למעצר בית על מנת לשקול הגשת ערר על ההחלטה. ערר אמנם לא הוגש ואולם תחת זאת הגישה המשיבה בקשה לעיון חוזר בהחלטה, שנדחתה בהחלטה מיום 11.10.2016; והעורר שוחרר למעצר בית בביתו בראס אל עמוד. בהמשך שונו תנאי שחרורו של העורר והותר לו לשהות במעצר בית בשני בתים השייכים לו, וכן הותר לו לצאת לטיפולים רפואיים.

3. לאורך התקופה שבה שהה במעצר בית, הגיש העורר מספר בקשות לשינוי תנאי שחרורו, ובתוך כך ביקש העורר לשוב לעבודתו. בהחלטה מיום 22.6.2017, ובהתבסס על תסקיר משלים בעניין בקשת העורר לשוב לעבודה ש"כקודמיו, לא היה חיובי", קבע בית המשפט כי בשלב זה אין לקבל את בקשת העורר לצאת לעבודה. עם זאת קבע בית המשפט כי יש לאפשר לעורר לצאת מביתו בליווי מפקחים ל"חלונות אוורור" בימים שני וחמישי, בין השעות 16:00-19:00. כן הותר לעורר לצאת לחופשה עם בני משפחתו בעיר אילת.

ביום 28.9.2017 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה האמורה, ובה ביקש העורר לבטל את מעצר הבית שבו הוא נתון, וכן כי יתאפשר לו לשוב לעבודתו. בהחלטה מיום 6.11.2017 קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה חלקית, וקבע כי יש מקום להקלה נוספת בתנאי מעצר הבית של העורר, אך אין לבטלו כליל. משכך, קבע בית המשפט כי העורר יוכל לצאת מהבית בכל יום למשך שלוש שעות, כמפורט בהחלטה. בקשתו של העורר לצאת לעבודה נדחתה (להלן: ההחלטה מנובמבר 2017).

על ההחלטה מנובמבר 2017 הגיש העורר ערר לבית משפט זה (בש"פ 9434/17), ובהחלטה מיום 10.12.2017 דחתה השופטת י' וילנר את הערר. בית המשפט הדגיש את פרקי הזמן הקצרים בין החלטות בית המשפט המחוזי לבקשותיו של העורר לעיון חוזר בהחלטות. כן צוין כי בקשותיו של העורר לשוב לעבודתו נדונו ונדחו מספר פעמים על ידי בית המשפט המחוזי, וכן כי העורר לא הצביע על כל שינוי נסיבות מהותי המצדיק את שינוי תנאי מעצר הבית.

4. ביום 8.4.2018 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה מנובמבר 2017 ולהורות על ביטול מעצר הבית שבו הוא נתון; וזאת בהתחשב בזמן הממושך שבו שוהה בעורר במעצר בית (החל מאוקטובר 2016), מבלי שנרשמו הפרות מצדו; בתסקיר שירות המבחן מיום 22.10.2017 שהעריך שהסיכון הנובע מהעורר פחת; וכן בהתחשב בהקלות שהתיר בית המשפט לעורר מאז מעצרו, המעידות על האמון שבית המשפט נתן בעורר. המשיבה התנגדה לבקשה עקב מסוכנותו של העורר הנגזרת מהעבירות המיוחסות לו מחד גיסא, ותנאי השחרור המקילים בהם הוא מצוי מאידך גיסא. בתגובתה ציינה המשיבה כי ביום 9.4.2018 ניתנה החלטה במשפט הזוטא בעניינו של העורר, ולפיה נדחו טענותיו. בהודעה משלימה מטעם המשיבה נאמר כי הדיון בתיק העיקרי נקבע ליום 26.4.2018.

ביום 11.4.2018 התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה כאמור שהגיש העורר לעיון חוזר, וזו לשונה:

"מאחר ומאז החלטת בית המשפט העליון לא חלף פרק זמן משמעותי, ויחלוף עוד פרק זמן עד שניתן יהיה לדעת מתי צפויים ההליכים להסתיים, יתקיים דיון בבקשה ביום 4.7.18 בשעה 9:30."

ביום 22.4.2018 הגיש העורר "בקשה דחופה לעיון מחדש בהחלטה על קביעת מועד דיון", ובה טען העורר כי החלטת בית המשפט שבה נקבע מועד דיון בבקשה האחרונה לשלושה חודשים לאחר מועד הגשתה, מהווה דה פקטו דחייה של הבקשה. עוד הודגש כי בהינתן שההחלטה שבגינה מתבקש עיון חוזר התקבלה ביום 6.11.2017, קביעת מועד הדיון ל-4.7.2018 משמעה שהעורר יוכל לפרוש טענותיו בפני בית המשפט רק בחלוף כ-8 חודשים לאחר מתן ההחלטה מנובמבר 2017. עוד באותו היום התקבלה החלטת בית המשפט בבקשה לעיון מחדש, כדלקמן: "איני סבור שיש בנאמר בבקשה זו כדי לשנות מההחלטה שניתנה ביום 11.4.18."

החלטה זו היא העומדת במוקד הערר דנן.

הערר - דיון והכרעה

5. לטענת העורר, ההחלטה מיום 11.4.2018 בבקשה שהגיש לעיון חוזר ובעקבותיה ההחלטה מיום 22.4.2018 שהיא נושא הערר, קובעת פרק זמן שאינו סביר בין מועד הגשת הבקשה למועד הדיון בה. לגישת העורר החלטת בית המשפט, בקובעה מועד כה רחוק לדיון, מהווה למעשה דחיית הבקשה לעיון חוזר ללא קיום דיון. העורר חולק על האמור בהחלטת בית המשפט המחוזי, שלפיה לא חלף פרק זמן משמעותי מעת שניתנה החלטת בית המשפט העליון בעניינו, ומכל מקום זכותו לדבריו לשטוח את טענותיו וגם בעניין זה בדיון לפני בית המשפט. משכך, מבקש העורר להורות לבית המשפט המחוזי לקבוע מועד קרוב לדיון בבקשתו לעיון חוזר מיום 8.4.2018.

המשיבה בתגובתה טוענת כי בהינתן שטרם חלף זמן ניכר, כמשמעותו בסעיף 52(א) לחוק, מעת מתן החלטת בית משפט זה בעניינו של העורר, הרי שלא נפלה בהחלטת בית המשפט המחוזי שגגה. לגישת המשיבה, בנסיבות המקרה הפגיעה בעורר, המצוי במעצר בית ולאחר שהותר לו לצאת את ביתו מידי יום, אינה חמורה; ומנגד, עבירות

הביטחון המיוחסות לעורר הן חמורות ומצדיקות את המשך מעצר הבית שבו הוא נתון, בלא הקלה נוספת בתנאים המגבילים שנקבעו.

6. לאחר עיון בטיעוני הצדדים, דין הערר להתקבל.

אמנם, נקודת המוצא לענייננו היא כי החלטה על מועד קיומו של דיון היא החלטה דיונית מובהקת שנמצאת בסמכותה של הערכאה המנהלת את ההליך (ראו: בש"פ 966/18 פלוני נ' מדינת ישראל (8.2.2018)) ואין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטות מסוג זה; וכן, לא נעלמו מעיניי בקשותיו החוזרות ונשנות של העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו, והסמיכות שבהן הן מוגשות, ולעניין זה התייחס אף בית משפט זה בהחלטתו הקודמת בעניינו של העורר. ברם, סבורתי כי יש טעם לפגם בהחלטה להמתין כשלושה חודשים עד לקיומו של דיון בבקשה תלויה ועומדת לעיון חוזר, בשים לב לכך שמדובר בבקשה הנוגעת לתנאי מעצרו של העורר; ואין בשכיחות הגשת הבקשות כדי לשנות מכך. קביעת הדיון בבקשה ליום 4.7.2018 "חוסמת" את העורר מלבקש עיון מחדש בתנאי מעצרו לאורך כל התקופה עד למתן החלטה בבקשה לאחר דיון בה. נראה אם כן, כי קביעת הדיון בבקשה לעיון חוזר למועד כה רחוק כמוה כדחייה של הבקשה בלא שהתקיים בה דיון, וממילא מבלי שבית המשפט קיבל החלטה המאפשרת ביקורת שיפוטית; וזאת על אף הדעה הרווחת בפסיקתו של בית משפט זה, שלפיה לא תתקבל החלטה בבקשה לעיון חוזר מבלי שהתקיים בה דיון, אלא במקרים חריגים ביותר שהם בבחינת "טיפול על קירות חלקים" (ראו: בש"פ 2586/13 אלרואי נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 (24.4.2013)).

התוצאה היא כאמור שהערר מתקבל. בית המשפט המחוזי מתבקש לקבוע מועד לדיון בבקשת העורר מיום 8.4.2018 בהקדם האפשרי. ויאמר כי אין בהחלטתי זו משום הבעת עמדה בנוגע לבקשה לגופה.

ניתנה היום, י"ז באייר התשע"ח (2.5.2018).

ש ו פ ט ת